

[SIGNALEMENT]

Inge Bertels, Bert De Munck & Herman Van Goethem (eds.), *Biografie van een stad, Antwerpen*, Antwerpen, De Bezige Bij, 2010, 391 pp., ill., ISBN 9789085423140

In negen hoofdstukken, gevolgd door een beeldenreeks die de metamorfose van Antwerpen in de 19de eeuw weergeeft, wil dit boek vanuit een actuele probleemstelling de actoren in Antwerpen en de positie van de stad in een bredere samenhang onderzoeken. Dat gebeurt vanuit een thematische benadering: de ontwikkelingen en verwickelingen van de stedelijke ruimte, de politieke cultuur, de functieverhuizingen van een stedelijke economie, spanningen en conflicten over stad en leefmilieu, de complexe constructie van cultuur in heden en verleden ('Rubensmania'), migratie en culturele diversiteit, sociale organisaties/arbeidsverhoudingen/collectieve actie, spanningsvelden tussen burgerlijke waarden en sociale realiteiten, stedelijkheid als duurzaam project. Het originele is dat nagenoeg alle hoofdstukken door drie of meer auteurs werden geschreven, meestal gespecialiseerd in verschillende tijdvakken en vanuit verschillende disciplines, en van wie het merendeel verbonden is aan de Universiteit Antwerpen. Dat liet telkens toe om de problematiek vanuit een historisch perspectief te bekijken,

op zoek naar continuïteit en vernieuwing naar vandaag toe. Het boek is zeer de moeite waard, goed geschreven, met originele invalshoeken en krachtlijnen, zij het dat de argumentering uitzonderlijk wat opgesloten geraakt in een vooropgezet kader. Uit die veelheid van analytisch denken springen nog twee passages in het oog. De mislukking van de uitbouw van stadsgewesten hield verband met een machtsdeling, *“als het ware een continuüm tussen een ‘christendemocratische’ suburbane wereld aan de ene kant en een ‘socialistische’, later ook ‘groene’, stedelijke samenleving aan de andere kant, met ergens daartussen de andere politieke stromingen”*. (pp. 160-161) Volgens het aangehaalde *Jaarverslag Migratie 2008* van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding kende Vlaanderen sinds 1990 een veel grotere instroom van migranten dan Wallonië. Tussen 1990 en 2007 nam de buitenlandse immigratie in het Waalse gewest toe met 30 procent, in het Vlaamse gewest ging het om 250 procent, waarbij vooral Antwerpen nieuwkomers opvangt. De toename in het Brusselse gewest benadert deze in Vlaanderen. (p. 104) Voor dit tijdschrift is verder vooral de bijdrage inzake politieke cultuur relevant. Terwijl de stad tijdens het ancien régime opviel door haar relatief makke houding (wel de val van Antwerpen in 1585), werd zij na 1830 een tegendraadse trendsetter in politieke tendensen die de voorbode bleken van eenzelfde evolutie elders in Vlaanderen en die vaak verbonden waren met de Vlaamse beweging, zowel in democratische als in rechts populistische zin.

[Harry Van Velthoven]
